

Кириї В.В.,

*к.е.н., доцент кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою,*

Харківський національний університет радіоелектроніки

Міщеріна Н.В.,

студент,

Харківський національний університет радіоелектроніки

КОНКУРЕНТНА РОЗВІДКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Більше 80 % оперативної та стратегічної інформації, необхідної для професійної діяльності компанії, органів влади, міжнародної організації може бути отримано через Інтернет. За останніми оцінками, ресурси Всесвітньої павутини становлять 550 млрд. документів, з яких 40% доступні безкоштовно [1]. Навігацію в цьому різноманітті забезпечують понад мільйон пошукових систем, каталогів, баз даних. Внутрішньо-корпоративна інформація не завжди адекватно відображає стан та тенденції зміни комерційних, юридичних, ринкових та інших умов, а тому прийняття рішень лише на її основі є ризикованим. У 60-х роках, з появою тиражованих ЕОМ, у США виник напрям інформаційних технологій під назвою конкурентна, або ділова, розвідка [3].

На сьогодні під конкурентною розвідкою розуміється комплекс заходів щодо інформаційно-аналітичного забезпечення менеджерів знаннями про стан та тенденції зміни зовнішнього оточення підприємства. В основі конкурентної розвідки лежить аналіз доступної інформації про бізнес та своєчасне представлення результатів такого аналізу. «На відміну від ділової розвідки, конкурентна розвідка – це аналіз, орієнтований на майбутнє, він допомагає менеджерам приймати найкращі рішення» [2]. Отримана таким чином інформаційна перевага перетворюється на стійку конкурентну перевагу.

У цілому система розвідувальної інформації поділяється на військову, економічну та політичну. У свою чергу економічна поділяється на промислову (науково-технічне шпигунство, розвідка ресурсів, технологічне шпигунство) і комерційну (розвідка маркетингу, розвідка менеджменту, розвідка фінансів).

З огляду на середовище функціонування підприємства впливають наступні цілі та завдання створення служби конкурентної розвідки (рис. 1).

Завдання служби конкурентної розвідки полягають у наступному

- збирання важливої для підприємства інформації на регулярній основі;
- автоматичний попередній аналіз зібраних відомостей (класифікація);
- своєчасне інформування керівників та персоналу підприємства про критично важливі події;
- управління відносинами з клієнтами;
- забезпечення простого доступу до знань корпорації персоналу та клієнтів;
- оперативний аналіз неструктурованої та структурованої інформації (вилучення нових знань).

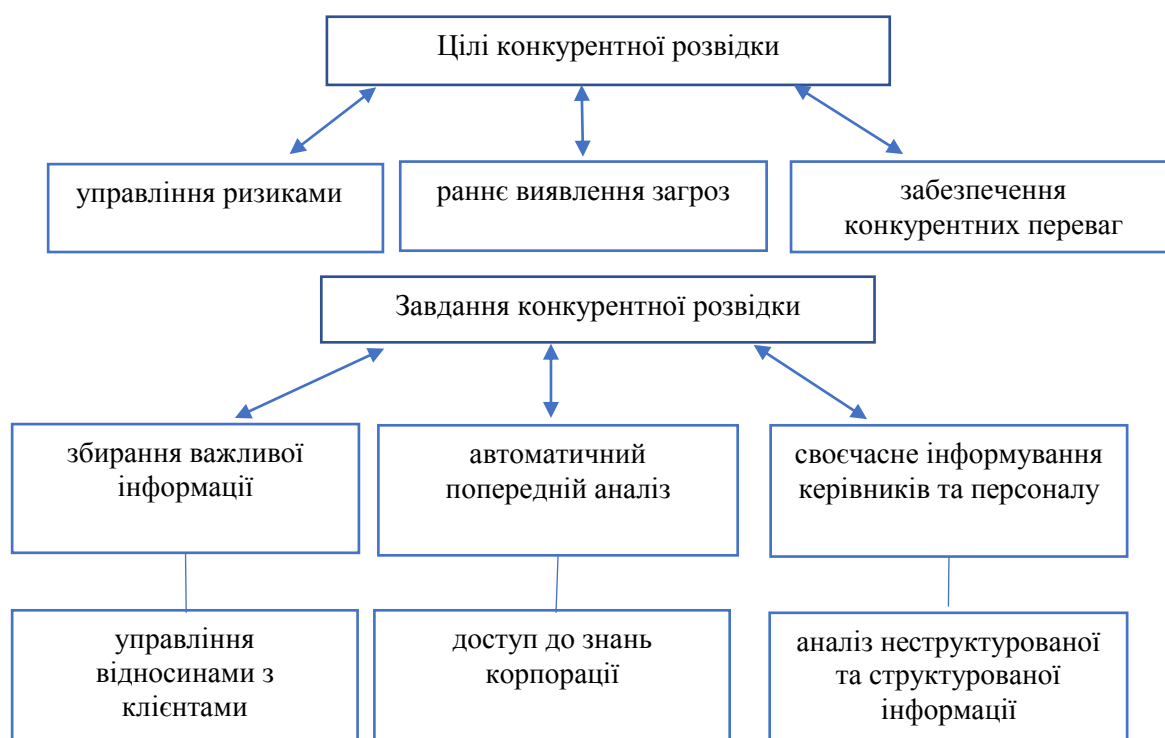

Рисунок 1 – Цілі та завдання конкурентної розвідки

Традиційний цикл роботи служби конкурентної розвідки включає:

- постановку завдання та її відображення у корпоративному класифікаторі;
- виявлення та оцінку якості проблемно-орієнтованих джерел, каналів та архівів;
- виявлення та опитування експертів, компетентних у досліджуваній галузі, документування думок;
- збирання та визначення якості електронної інформації, що отримується з усіх доступних ресурсів: зовнішніх джерел, через Інтернет, від співробітників;
- збирання та визначення якості опублікованої в паперовому вигляді інформації та при необхідності переведення її на електронні носії;
- збирання всієї внутрішньої інформації, доступної в електронній формі, включаючи листування, претензії тощо;
- документування результатів роботи;
- потокову класифікацію всієї інформації, що входить до корпоративного сховища, та повідомлення про критично важливі новини персоналу Корпорації

При формуванні служби економічної безпеки компанії важливо розуміти, що загрозою можуть бути зловмисники та конкуренти, ризики, які є як у внутрішньому так і в зовнішньому середовищі та впливають на функціонування бізнесу. Захист від негативних впливів, а також уміння своєчасно усувати різні загрози чи адаптуватися до існуючих умов, які не згубно впливають на його діяльність є основою економічної безпеки.

Перелік джерел посилання

1. As Web grows, search engines are failing to keep up. URL: www.siliconvalley.com/docs/news/svfront/030266.htm.
2. Fuld's Intelligence Software Report URL: www.fuld.com/softwareguide/index.html.
3. OCLC Researchers Measure The World Wide Web. URL: www.oclc.org/oclc/hress/20001016a.htm.